

man paa ingen Maade tør overse, naar man spørger, hvilken Betydning det har at have en forholdsvis moderat Statsgæld. Men Paadragelsen af den Statsgaranti, her er Spørgsmaal om, vil jo i alt Fald — som det ærede Mindretal selv bemærker — hvis den bliver effektiv, fordoble disse Tal for Danmarks Bedkommende. Det ærede Mindretal siger med fuldstændig Føje — det glæder mig fuldstændig at kunne underskrive en Del af det ærede Mindretals Bemærkninger — at i alleruheldigste Tilfælde vil det være saaledes, at Beløbene pr. Individ ville blive fordoblede, men disse uheldige Tilfælde — og deri er jeg atter enig med Mindretallet — ville selvfølgelig aldrig indtræde, thi for at dette skulde ske, maatte vore Grundejendommens Værdi først og fremmest blive lig Nul. Jeg behøver ikke at nævne de andre Ting, der kunne være Spørgsmaal om, thi alene denne er tilstrækkelig, og noget saadant vil jo ikke kunne ske saa længe Landet ikke har overfyldt Danmark, saaledes at vore Ejendommens Værdi er bleven lig Nul, Men det er der jo heller ikke Spørgsmaal om. Der er ingen fra vor Side, der paastaar, at det at paadrage sig en Statsgaranti for et Beløb af 150 Mill. Kr. er det samme som at udbetale 150 Mill. Kr. eller overhovedet det samme som at udsætte sig for at komme af med alle disse Penge. Dette paastaar vi naturligvis ikke. Men Sagen er den, at selv om Garantien kun vil medføre Tab, der ere forsvindende i Forhold til det Beløb, den lyder paa, vil det dog være et Tab, som det ikke var rigtig at paadrage sig, og som der ikke var nogen Retferdighed i, at Staten skulde paadrage sig til Fordel for Grundejerne. Jeg ved ikke, om alle ærede Medlemmer skulle have glemt den første jydsk Købstadkreditforening, der i sin Tid gik fallit, og hvorledes Resultatet af den Administration, der blev ført af denne Kreditforening, var, at Medlemmerne, Saantagerne, maatte udrede mellem 10 og 11 pCt. af deres Gæld som Tillæg for at betale det Tab, der var Spørgsmaal om, at Kreditorerne ellers maatte lide. Det nævner jeg for at sige, at man altid er udsat for den Mulighed, at Tab ville kunne lides. Nu, dette Tab af 10—11 pCt. var allerede ikke saa lille, men Grundejerne vare dog i Stand til at bære det, og selvfølgelig vilde en Statsgaranti heller ikke være bleven effektiv. Men Tabet vilde under andre Omstændigheder kunne blive større, og jeg vil sige, at hvis Staten kun skulde bære et Tab paa 10—11 pCt. af sin Garanti for 150 Mill. Kr., bliver det dog 15 Mill. Kr., og ogsaa dette er et Beløb,

det ikke vil være rimeligt, at Staten kommer til at tage paa sig.

Men endelig, hvad vil man opnaa ved denne Statsgaranti, hvad er det man venter, det skal bringe? Derom har det ærede Mindretal i Betænkningen udtalt, at det antager, den vil aabne Udgang til billige udenlandske Kapitaler og bevirke en Formindskelse af Prioritetsrenten, der — selv om det kun bliver $\frac{1}{4}$ à $\frac{1}{2}$ pCt. — vilde føles som en ikke ringe Lettelse. Det er jo altid behageligt at slippe med saa billig en Rente som mulig, og jeg fortaenker ingen i, at han søger at skaffe sig en saadan. Men det er virkelig ikke billigt at glemme den Foranstaltning, som Staten har foretaget for saa Maaneders siden, nemlig Stiftelsen af et Statslaan, med Ufse for sig selv naturligvis, om dette end fra anden Side set kunde være fordelagtigt, at dette Laan straks kom til at virke i Retning af et Fald af Rentefoden, en Stigning af Kursen paa rentebærende Obligationer her i Landet. At alligevel denne Omstændighed, denne Statsforanstaltning saaledes blev truffen, i Virkeligheden har virket til Opnaelsen af det Formaal, som de Herrer, der ere Tilhængere af § 3, sætte sig, det er givet; om det er $\frac{1}{4}$ eller $\frac{1}{2}$ pCt. eller mindre, der er opnaaet, ved jeg ikke, det kan jo ikke saaledes regnes ud, men sikkert er det, at det maa ikke glemmes, at her alt er gjort noget paa dette Punkt. Og efter at Kreditforeningernes $3\frac{1}{2}$ pCt.s Obligationer ere stegne til omtrent pari, er det det Spørgsmaal, om der kunde opnaas noget væsentlig mere ved Hjælp af Statsgarantien, idet jeg fremdeles er forvisset om, at ikke let nogen Kreditforening kunde finde paa at udstede 3 pCt.s Obligationer selv med Statsgaranti til at begynde med, thi det er noget, som er i den Grad tvivlsomt, hvad man kan saa ud deraf, at jeg ikke tror, at det kan lade sig gøre. Jeg tror ikke, at ret mange vilde vove flere Maaneders i Forvejen for at acceptere et saadant Laan, naar det blev tilbudt af Kreditforeningerne, fordi de 3 pCt.s Obligationer endnu have saa ringe Udbredelse, endnu have fæstnet sig saa lidt i Kurs, at det er ganske uberegneligt, hvorledes de ville kunne staa efter nogle saa Maaneders Forløb — Saaledes bliver virkelig det Resultat, der skal opnaas, overordentlig forsvindende. Skal man blive staaende ved $3\frac{1}{2}$ pCt.s Obligationer, har man dem allerede i pari, og de ville næppe saa let stige højere. Kunde man maaske opnaa $3\frac{1}{4}$ pCt.s Obligationer til en Pris henimod pari, vilde der ganske vist være noget bundet, men vilde denne $\frac{1}{4}$ pCt., der saaledes bliver